

הוכן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

סנהדרין דף ח' ע"א

בעל דין שהזמינוהו לדין ולא בא, האם מנדים אותו?

בשאר ימים	ביוםא דדינא – שני וחמישי	
אין מנדים אותו	מנדים אותו	כשאמר השליח משמיה דדיין אחד
מנדים אותו	מנדים אותו	כשאמר השליח משמם של שלושה

המוציא שם רע, ואומר לא מצאתי לבתך בתולים [טענת פתח פתוח], ואין לו עדים שזינתה – רק רוצה להפסידה כתובה, בכמה נדון? [שיטת רש"י].

אליבא דר' מאיר	אליבא דרבנן	
בשלושה	בעשרים ושלושה	לעולא ¹
בשלושה	בשלושה	לרבא ²

בעל שהביא עדים שזינתה אשתו, והוכחשו³, ותבעו אבי הנערה מאה כסף, בכמה נדון? [שיטת ר"ת – תד"ה מוציא].

אליבא דר' מאיר	אליבא דרבנן	
בשלושה	בעשרים ושלושה	לעולא ⁴
בשלושה	בשלושה	לרבא ⁵

¹ הנה עולא העמיד למחלוקת ר' מאיר ורבנן אם חיישין ללעז – דהיינו שיצא קול עליה שהיא נדונת וע"י זה יבואו עדים ויאמרו שזינתה, וא"כ יבוא דין זה לדיני נפשות שהוא בעשרים ושלושה, ולכך בכל מקרה של מוציא שם רע נדון מתחילה בכ"ג. ור"מ לא חושש ללעז הזה.

² ס"ל שלכו"ע לא חיישין ללעז, ואם תחילת תביעתו בלי עדים שזינתה, גם לרבנן נדון בשלושה. ולכך העמיד רבא את מחלוקתם באופן שחשבו בתחילה שבאים לדיני נפשות, ולבסוף לא מצא הבעל עדים שזינתה, ונתפזרו הדיינים ונשארו שלושה, ואמר להם הבעל שידונו לו לפחות בטענת בתולים שיש לו. ובזה רבנן חוששים לכבוד הראשונים שלא יאמרו שהם אינם דיינים, ולכך לא דנים לדין זה עד שיהיה כ"ג, ור"מ לא חושש.

³ אולם בהוזמו אפי' לעולא אליבא דרבנן לא חיישין שמא יבואו עדים אחרים שזינתה ויצטרכו להוסיף לכ"ג, דמוכחא מלתא שהבעל הזה מחפש אחרי עדי שקר, משא"כ בהוכחשו שאין לראיה זו. [סברא זו בעצמה היא מחלוקת רש"י ותוס' בעמ' ב'].

⁴ ס"ל שנחלקו רבנן ור' מאיר האם חוששים ללעז הדיינים, דכיון שיתכן שיביא הבעל עוד עדים שזינתה וע"י זה יצטרכו להוסיף עליהם לעשרים ושלושה, ויבואו לחשוש שהוסיפו על הראשונים משום שהראשונים לא ידעו לדון, ור' מאיר לא חושש לזה.

⁵ ולשיטת ר"ת ביארו תוס' בעמ' ב' [ד"ה רבה], במה נחלקו לרבא – ר"מ ורבנן, ומיירי שהביא הבעל עדים שזינתה, והביא האב עדים להזימם, ויצאו מאיזה סיבה מתוך הכ"ג עשרים ונשארו שלושה, וטוען האב שידונו עתה ע"פ העדים שלו לפחות לענין מאה כסף.

הוכן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

סנהדרין דף ח' ע"ב

"בשלמא לרבא תבעו ממון תחילה – בשלושה, תבעו נפשות תחילה – אפי' ממון בעשרים ושלושה", מה היא הניחותא לרבא לפירש"י ולר"ת? [תד"ה מיתבי].

תבעו ממון תחילה - בשלושה	תבעו נפשות וכו' – בכ"ג	
לא חיישינן ללעז וקול	דחיישינן לכבודן של ראשונים	לרש"י
מייירי שלא נאספו תחיל לדיני נפשות ⁶	תבעו ממון שיכול לבוא לידי נפשות ⁷	לר"ת

לאביי – לפירש"י – במה נחלקו ר' מאיר ורבנן בכמה נדון?

טען הבעל טענת בתולים ולא הביא עדים ⁸	כן הביא עדים – אבל התרו בה רק למיתה ⁹	
בעשרים ושלושה	בעשרים ושלושה	לרבנן (ורבנן דר' יהודה)
בעשרים ושלושה	בשלושה	לר' מאיר (ור' יהודה)

⁶ כן פירשו בתד"ה מיתבי. אולם אכתי צ"ב א"כ למה איכנפו, וי"ל שמייירי שכבר הביא האב עדים להזים את עדי הבעל, ועתה בא לדון דין חדש ולתבוע מאה כסף מחתנו – וזה נדון בשלושה. וכיון שעדי הבעל הוזמו ולא רק הוכחשו, אין לחשוש שמא יבוא עוד לעידי נפשות (להביא עדים אחרים שזינתה), וכמבואר בתוס' בעמ' א' סד"ה מוציא ובתד"ה והביא.

⁷ כן פירשו בתד"ה והביא, ור"ל, דאפי' בכה"ג חייב כ"ג דיינים, וכ"ש כשתבעו נפשות תחילה.

⁸ בזה לכו"ע נדון בעשרים ושלושה דחיישינן שמא יצא לעז וקול ויבואו עדים שיאמרו שהתרו בה בפירוש לסקילה. ומדבעינן כ"ג ברישא, אפילו ממון בעשרים ושלושה משום שחוששים לכבודן של ראשונים.

⁹ ר"ל, שלא התרו בה בפירוש: שנערה המאורסה בסקילה, ובזה נחלקו התנאים כדלהלן, אמנם כיון שאמר שאלו עדיו לא חיישינן שמא יש עוד עדים אחרים ויוכל לבוא לדיני נפשות, משא"כ כשלא הביא עדים וכנ"ל.